

ADVIES Nr 03 / 2004 van 15 maart 2004

O. Ref. : SA2 / A / 2004 / 003

BETREFT : Ontwerp van besluit van de Vlaamse regering waarbij sommige personeelsleden van de Administratie bevoegd voor Werkgelegenheid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap de toelating wordt verleend om persoonsgegevens van de personen uit de kansengroepen te verwerken met het oog op de bevordering van de evenredige participatie op de arbeidsmarkt.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid art. 29;

Gelet op de adviesaanvraag vanwege de Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme d.d. 19 januari 2004;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Brengt op 15 maart 2004 het volgende advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG:

Op 8 mei 2002 heeft het Vlaamse Parlement het decreet houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt gestemd, waardoor de Europese non-discriminatie-richtlijnen worden omgezet in Vlaamse regelgeving. De bedoeling bestaat erin om de behandeling als gelijke te waarborgen waarbij iedere vorm van discriminatie op grond van geslacht, ras, nationaliteit e.d. wordt voorkomen op de terreinen van beroepskeuzevoorlichting, beroepsopleiding, loopbaanbegeleiding en arbeidsbemiddeling, evenals op het terrein van de arbeidsvoorwaarden voor het overheids- en onderwijspersoneel.

De Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners hebben zich ertoe geëngageerd om de doelstelling van evenredige participatie van bovenvermeld decreet te realiseren. Er werden een aantal projecten opgestart die moeten zorgen voor een betere matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, voor de sensibilisatie en ondersteuning van KMO's bij het voeren van een diversiteitsbeleid, en voor een betere ondersteuning van de werknemersafgevaardigden in hun opdrachten binnen het beleid van evenredige arbeidsdeelname en diversiteit. Daarnaast worden in jaarlijkse actieprogramma's een aantal concrete objectieven bepaald en streefcijfers vastgelegd om naar het doel van evenredige arbeidsdeelname voor de kansengroepen toe te werken.

Teneinde de effecten van deze acties te kunnen beoordelen en bij te sturen, moeten gegevens aangaande leeftijd, geslacht, diplomaniveau, etnische herkomst e.d. worden geregistreerd. Deze registratie heeft tot doel om een opvolging mogelijk te maken van de effecten die de beleidsinitiatieven hebben op het vlak van de tewerkstelling van kansengroepen, in het bijzonder allochtonen.

II. TOEPASSELIJKE WETGEVING:

De wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder art. 6 en 7, vormt het voorwerp van de adviesaanvraag.

Artikel 6 luidt als volgt:

« § 1. De verwerking van persoonsgegevens waaruit de raciale of etnische afkomst, de politieke opvattingen, de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging of het lidmaatschap van een vakvereniging blijken, alsook de verwerking van persoonsgegevens die het seksuele leven betreffen, is verboden.

§2. Het verbod om de in § 1 van dit artikel bedoelde persoonsgegevens te verwerken, is niet van toepassing in een van de volgende gevallen:

a) wanneer de betrokkene schriftelijk heeft toegestemd in een dergelijke verwerking met dien verstande dat deze toestemming te allen tijde door de betrokkene kan worden ingetrokken; de Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, bepalen in welke gevallen het verbod om de in dit artikel bedoelde gegevens te verwerken niet door de schriftelijke toestemming van de betrokkene ongedaan kan worden gemaakt;

(...)

l) wanneer de verwerking van de persoonsgegevens bedoeld in § 1 om een andere belangrijke reden van publiek belang door een wet, een decreet of een ordonnantie wordt toegelaten. »

Artikel 7 bepaalt het volgende:

« §1. De verwerking van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, is verboden.

§2. Het verbod om de in § 1 bedoelde persoonsgegevens te verwerken, is niet van toepassing in de volgende gevallen:

a) wanneer de betrokkene schriftelijk heeft toegestemd in een dergelijke verwerking met dien verstande dat deze toestemming te allen tijde door de betrokkene kan worden ingetrokken; de Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, bepalen in welke gevallen het verbod om gegevens betreffende de gezondheid te verwerken niet door de schriftelijke toestemming van de betrokkene ongedaan kan worden gemaakt;

(...)

e) wanneer de verwerking om redenen van zwaarwegend algemeen belang verplicht wordt door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie;

(...) »

III. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG:

- *Finaliteits- en proportionaliteitsbeginsel:*

Uit art. 3 van het betreffende ontwerp van besluit blijkt dat het doeleinde van de verwerking erin bestaat om het aantal werknemers uit de kansengroepen op een globale en anonieme wijze te tellen om te komen tot één verwerking met het oog op het opvolgen van hun aandeel en de evolutie van hun aandeel in het personeelsbestand om de effecten van het diversiteitsbeleid op het niveau van de organisatie op te volgen met het oog op de bevordering van de evenredige arbeidsdeelname en de gelijke behandeling van personen op grond van etnische afkomst, handicap, leeftijd en geslacht.

Met betrekking tot het nagestreefde doeleinde stelt de Commissie vast dat het een welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doeleinde betreft in de zin van art. 4, § 1, 2° van de Wet van 8 december 1992.

In art. 6 van het voorliggend ontwerp van besluit wordt bovendien bepaald dat de gegevens niet mogen worden aangewend op een wijze die onverenigbaar is met het uitdrukkelijk omschreven doeleinde en dat de verwerking, uitgaande van dit doeleinde, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig dient te zijn.

Door de opname van deze bepaling wordt eveneens gevolg gegeven aan art. 4, § 1, 3° van de Wet van 8 december 1992.

- *Informatieplicht:*

Ingevolge art. 9 van de Wet van 8 december 1992 dient te worden getoetst of de verantwoordelijke voor de verwerking zijn verplichting nakomt om aan de betrokken werknemers, een aantal informatiegegevens te verstrekken, meer bepaald het doeleinde van de verwerking, vermelding van de verantwoordelijke voor de verwerking, de ontvangers van de gegevens, het al dan niet verplichte karakter van het antwoord en de eventuele gevolgen van niet-beantwoording en het bestaan van een recht op toegang en op verbetering van de persoonsgegevens. Art. 10 van het ontwerp van besluit beantwoordt aan deze vereiste.

- *Gegevens omtrent leeftijd en geslacht:*

De Commissie merkt op dat de gegevens die in elk personeelsdossier zijn opgenomen met het oog op de administratie van het personeel, namelijk gegevens omtrent leeftijd en geslacht, enkel mogen worden verder verwerkt op een wijze die rekening houdend met de redelijke verwachtingen van de betrokkenen verenigbaar is met dit doeleinde. In voorliggend geval kadert het volledig binnen de redelijke verwachtingen van de werknemers dat de werkgever gebruik maakt van de in het personeelsdossier opgenomen gegevens om het personeelsbeleid te optimaliseren en om aan zijn wettelijke verplichtingen in het kader van de tewerkstelling van personeel te voldoen. De werkgever mag dus de personeelsdossiers raadplegen en de erin opgenomen gegevens aanwenden om deze ten behoeve van de Vlaamse overheid op anonieme wijze te verwerken in een jaarrapport waarin uitsluitend verhoudingen, aantallen en percentages worden weergegeven die niet te herleiden zijn tot individuele personen.

- *Gegevens omtrent etnische herkomst en handicap:*

Gegevens omtrent etnische herkomst enerzijds en gegevens in verband met een handicap anderzijds vormen respectievelijk gevoelige gegevens in de zin van art. 6 van de Wet van 8 december 1992 en gezondheidsgegevens in de zin van art. 7 van deze wet.

Verwerking van zowel gevoelige gegevens, als gezondheidsgegevens is slechts toegelaten voor zover toepassing kan worden gemaakt van één van de uitzonderingen vermeld in § 2 van de desbetreffende wettelijke bepalingen.

Gelet op het feit dat het voorliggend ontwerp van besluit de juridische grondslag vormt voor de voorgenomen verwerking van de etnische herkomst van werknemers en gegevens in verband met de eventuele handicap van werknemers, stelt de Commissie vast dat dergelijke verwerking is toegelaten op grond van respectievelijk art. 6, § 2, l) en art. 7, § 2, e) van de Wet van 8 december 1992.

Het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de werknemer wordt daarenboven aanvullend gewaarborgd door de invoering van de bepaling dat de verwerking slecht mag plaatsvinden nadat de werknemer daartoe zijn ondubbelzinnige en individuele toestemming heeft verleend. Dit impliceert bijgevolg dat de werknemer de mogelijkheid wordt geboden om zijn toestemming te weigeren.

Wat betreft de registratie van de etnische herkomst, heeft de Commissie reeds in haar advies nr. 07/93 van 6 augustus 1993 geoordeeld dat de registratie met het doel personen van een bepaalde etnische of culturele minderheidsgroep een bevoorrechte positie toe te kennen teneinde feitelijke ongelijkheden op te heffen of te verminderen, geoorloofd is voor zover zij voor dat doel noodzakelijk is en de gegevens slechts betrekking hebben op het geboorteland van de betrokkene of van diens ouders of grootouders. De registratie is niet geoorloofd, indien de betrokkene daartegen schriftelijk bezwaar heeft gemaakt.

De Commissie stelt vast dat de in het ontwerp van besluit uitgewerkte regeling daarmee volledig in overeenstemming is.

- *Aangifte:*

Om in overeenstemming te zijn met art. 17 van de Wet van 8 december 1992 dient de Vlaamse Gemeenschap aangifte van de registratie van allochtone werknemers te doen bij de Commissie. De vrijstelling van aangifteplicht voorzien voor de verwerking van persoonsgegevens die betrekking hebben op de administratie van het personeel (art. 52 K.B. 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens) is op voorliggend geval immers niet van toepassing, aangezien het betreffende artikel stipuleert dat om van de vrijstelling te kunnen genieten de verwerking van persoonsgegevens betreffende de administratie van het personeel geen betrekking mag hebben op gegevens betreffende de gezondheid van de betrokken persoon, noch op gevoelige of gerechtelijke gegevens in de zin van de artikelen 6 en 8 van de Wet van 8 december 1992.

Concreet houdt dit in dat van zodra in het personeelsdossier gegevens omtrent de gezondheid van de werknemer worden verwerkt, zoals het feit dat de betrokkene een handicap heeft, of gevoelige gegevens, namelijk de vermelding van het feit dat de betrokkene allochtoon is, daarvan aangifte dient te worden gedaan bij de Commissie.

Deze verplichting dient niet te worden vervuld door elke onderneming afzonderlijk die instapt in de maatregel van de diversiteitsplannen, maar dient wel te worden vervuld door de Vlaamse Gemeenschap, aangezien er sprake is van één verwerking die gekenmerkt wordt door eenheid van finaliteit en verantwoordelijkheid.

Aan deze verplichting tot aangifte wordt gevolg gegeven doordat in art. 9, § 1 van het besluit inzake registratie in het kader van de uitvoering van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie wordt gestipuleerd dat de administratie een aangifte zal opstellen die wordt goedgekeurd door de Commissie. Elke organisatie die een diversiteitsplan opstart, zal bovendien van deze aangifte in kennis worden gesteld.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. BARET,

(get.) P. THOMAS.